

Annales Sancti Rudberti Salisburgenses

Letopisy salcburské od Sv. Ruperta

Annales Sancti Rudberti Salisburgenses původně zachycovaly události od narození Krista až do r. 1286, avšak byly prodlouženy o tři pokračování (do r. 1307/10, do r. 1327 a do r. 1398), jež vznikala od počátku 14. století až do století patnáctého. Jejich autoři pro starší dějiny vycházeli jak z místní salcburské historiografické tradice, tak navazovali na rakouské klášterní letopisy a na kroniku Martina z Opavy. Naopak samy představují pramen pro řadu dalších kompilací.

Text se dochoval ve vícero rukopisech, z nichž hned dva jsou spojeny s kanonií augustiniánů-kanovníků ve štyrském Vorau: Vorau, Stiftsbibliothek, Cod. 171; Wien, ÖNB, Cod. 389 z r. 1286 (první část) a Cod. 1326 (dodatky). Další opis (Wien, ÖNB, Cod. 328), jenž vychází z výše uvedeného Cod. 389, vznikl kolem r. 1460 a patřil již na přelomu 15. a 16. století rakouskému humanistovi a historikovi Wolfgangu Lazioví (1514-1565). Částečně se text těchto letopisů dochoval také v mnichovském rukopisu (München, BStB, Clm 19487), který pochází z bavorského kláštera Tegernsee, datuje se k r. 1490 a obsahuje převážně historiografické texty. Kromě toho části těchto letopisů obsahují další rukopisy: Stuttgart, Württembergische Landesbibliothek, Cod. hist. fol. 249 a Wien, ÖNB, Cod. 364 (události let 1285-1327) z let 1312-1347, jenž původně patřil klosterneuburskému klášteru.

Vybraná literatura:

HALM, Karl – LAUBMANN, Georg von – MEYER, Wilhelm: *Catalogus codicum Latinorum Bibliothecae Regiae Monacensis*, II/3: *Codices num. 15121-21313*, München 1878, s. 250 ♦ KLEBEL, Ernst: *Die Fassungen und Handschriften der österreichischen Annalistik*, in: *Jahrbuch des Vereins für Landeskunde von Niederösterreich* 21, 1928, s. 65-67, 125-134 ♦ UNTERKIRCHER, Franz: *Die datierten Handschriften der Österreichischen Nationalbibliothek bis zum Jahre 1400* [= Katalog der datierten Handschriften in lateinischer Schrift in Österreich, 1], Wien: VÖAW 1969, s. 21, 23 ♦ MOEGLIN, Jean-Marie: *Les ancêtres du prince. Propagande politique et naissance d'une histoire nationale en Bavière au Moyen Age (1180-1500)* [= Hautes études médiévales et modernes, 54], Genève: Droz 1985, s. 51, 262 ♦ MAIROLD, Maria: *Die datierten Handschriften der Universitätsbibliothek Graz bis zum Jahre 1600* [= Katalog der datierten Handschriften in lateinischer Schrift in Österreich, 7], Wien: VÖAW 1988, s. 149, Abb. 303 ♦ ENGLBERGER, Johann: *Verschwieg Hermann von Niederaltaich in seinen Annalen die Tätigkeit Albert Behaims? Zur Thematisierung unterschiedlicher Personengruppen in hochmittelalterlichen Geschichtswerken*, in: ERKENS, Franz R. – WOLFF, Hartmut (eds.): *Von Sacerdotium und Regnum. Geistliche und weltliche Gewalt im frühen und hohen Mittelalter. Festschrift für Egon Boshof zum 65. Geburtstag* [= Passauer Historische Forschungen, 12], Weimar – Wien – Köln: Böhlau 2002, s. 563-585.

Použitý text:

WATTENBACH, Wilhelm (ed.): *Annales Sancti Rudberti Salisburgenses*, in: PERTZ, Georg H. (ed.): *MGH SS*, 9, Hannover: Hahn 1851, s. 758-823.

Annales Sancti Rudberti Salisburgenses

- 768 **655** Dagobertus rex misit exercitum in Karinthiam contra Samonem Sclavum, qui negociatores eius occiderat.
- 769 **805** Imperator per filium suum Karolum Boemos subicit.
- 770 **838** Exercitus Bawarorum contra Ratimorum colligitur.
- 861** [...] Pabo quidam a Karinthia per Karlomannum eiectus, Salzburge consedit [...].
- 874** [...] Dietmarus ecclesiam ad Petowe Gozwizi comitis consecravat.
- 890** Arnulfus Nortmannos delevit, Zuendeboldum de Moravia vicit.
- 771 **907** Bawari ab Ungaris occiduntur, et Liupoldus dux, pater Arnolphi ducis.

Letopisy salcburské od Sv. Ruperta

- 655** Král Dagobert poslal vojsko do Korutan proti Slovanu Sámovi, který zabil jeho kupce.¹³²³
- 805** Císař si prostřednictvím svého syna Karla podmanil Čechy.¹³²⁴
- 838** Vojsko Bavorů je shromážděno proti Ratimarovi.¹³²⁵
- 861** [...] Jakýsi Pabo, vyhnaný Karlo-manem z Korutan, se usadil v Salcburku [...].¹³²⁶
- 874** [...] Theotmar vysvětil chrám v Ptujii hraběte Kocela.¹³²⁷
- 890** Arnulf rozdrtil Normany a porazil Svatopluka z Moravy.¹³²⁸
- 907** Bavoři i Liutpold, otec vévody Arnulfa, jsou pobiti od Maďarů.¹³²⁹

¹³²³ Srov. *Fredeg. Chron.*, IV 68 (◀ s. 3nn.); *Conversio Bag. et Carant.*, c. 4 (WOLFRAM 1979, s. 40-42).

¹³²⁴ Srov. *Ann. regni Franc.* (◀ s. 23, pozn. 83-84), *Ann. Mett. priores* (◀ s. 34nn.) a *Chron. Moisiac.* (◀ s. 40) ad a. 805; dále MĚŘÍNSKÝ 2006, s. 41, 43, 45-49; TÝŽ 2011a, s. 212.

¹³²⁵ Srov. *Conversio Bag. et Carant.*, c. 10 (WOLFRAM 1979, s. 50-52); *Auct. Garst.* ad a. 838 (➤ s. 302), *Ann. Iuvav. maximi* ad a. 838 (◀ s. 115); dále MĚŘÍNSKÝ 2006, s. 174n.; TÝŽ 2011a, s. 232.

¹³²⁶ Srov. *Auct. Garst.* ad a. 861 (➤ s. 303).

¹³²⁷ Srov. *Ann. Admunt.* (◀ s. 208), *Auct. Garst.* (➤ s. 303), *Ann. Iuvav. maximi* (◀ s. 115, pozn. 703) ad a. 874. Ve všech zmíněných pramenech se uvádí »comes Gozwin«. KOS 1902, s. 332, však Gozwinu s Kocelem neztotožňuje.

¹³²⁸ O boji Arnulfa se Svatoplukem *Reginonis Chron.* ad a. 890 a 894 (◀ s. 122n., pozn. 748-759); *Ann. Fuld.* ad a. 892, 893 (◀ s. 100nn., pozn. 609-614).

¹³²⁹ Srov. *Ann. Alam.* ad a. 907 (◀ s. 14n., pozn. 41), *Ann. Laubac.* (◀ s. 126), *Ann. Iuvav. maximi* (◀ s. 115, pozn. 707), *Ann. Sangall. maiores* (◀ s. 130) ad a. 908; *Cont. Reginonis* ad a. 907 (*MGH SRG*, 50, KURZE 1890, s. 154); dále k události MĚŘÍNSKÝ 2011a, s. 615.